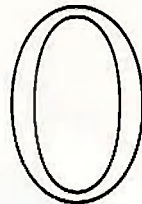

Sobre l'art contemporani

“Ja és ben curiós que cada ciutat d'alguna importància es trobe com qui diu obligada a construir, a còpia d'abundantíssims milions, el seu propi museu d'art contemporani. Com si haguérem de posseir també auditoris de música contemporània, teatres de dramaturgia contemporània o, en l'extrem grotesc, biblioteques de literatura contemporània.”

més exactament, “sobre l'art contemporani i els museus”. O sobre els museus d'art contemporani i el sensacional volum de recursos públics que tals museus consumeixen. M'explicaré a poc a poc. En

primer lloc, hom entén habitualment per “art contemporani” el conjunt de la pintura i escultura —o artefactes i objectes equivalents— produïdes d'ençà del temps dit “de les avantguardes”. A partir, si fa no fa, de la primera dècada del segle present, quan apareixen el fauisme, l'expressionisme i el cubisme. Com és ben conegut, a continuació vingueren el futurisme, el suprematisme, el dadaisme, el constructivisme, l'ultraisme, el surrealisme i altres ismes menors fins els anys trenta, seguits dels ismes corresponents entre els quaranta i aquest final de segle en què, gràcies a Déu, tot es despatxa, es compra i es ven, s'exposa en galeries i es penja als museus. Molta gent seriosa i documentada pensa que després de les avantguardes històriques hi ha hagut ben poques novetats, que l'art de les primeres dècades del segle és l'expressió pròpiament clàssica del nostre temps, que la verdadera modernitat i contemporaneïtat és, paradoxalment, un invent dels nostres avis i besavis, i per tant que ara mateix no estem en condicions d'inventar res que siga de veritat contemporani o modern. És una idea. Qui sap si l'expressió més autèntica d'allò que anomenem “arts” plàstiques o visuals no és, avui, el món de la moda, la indumentària femenina, les *top-models* i les desfilades. Solen oscil·lar entre l'estètica *fauve*, el *pop-art* i la pura aparença surrealista.

En qualsevol cas, tot l'art anomenat contemporani, mirat amb perspectiva i fins i tot incloent-hi (cosa que hom, injustament, no sol fer) les expressions “extra-modernes”, tradicionals, postimpressionistes i les diverses variants més o menys acadèmiques, no passa de ser l'art plàstic, o una part de l'art plàstic, d'aquest segle que ara s'acaba. Un segle entre tants altres i després dels altres, i no més important que els altres. La història de l'art “occidental” comença de manera remota i puntual amb Egipte o amb els grecs, i de manera pròxima i continuada amb la pintura i l'escultura del romànic.

És a dir, amb una multitud d'artistes amb nom o sense nom (els “noms” comencen amb Giotto i es multipliquen amb el Renaixement), i amb unes formes de pintar i de tallar pedra o fusta que han tingut tanta continuïtat i tanta importància en el seu nivell “popular” i anònim com en el “culte” i de firma acreditada. O més. Dit d'una altra manera: les catedrals, esglésies i ermites, palaus, cases i llotges, amb tota la pintura i escultura que contenen, més la infinita varietat dels objectes teixits, brodats, pintats o esculpits, de la ceràmica a la imatgeria i a tot allò que anomenem “materials etnogràfics”, tot això, al costat de les obres “grans” i prestigioses, forma el patrimoni artístic, plàstic, estètic, de la civilització que hem heretat. I ara vindria la pregunta: al costat de les inversions públiques que es fan en la conservació i difusió de l’“art contemporani”, quin és el volum de diners públics invertits *en tota la resta*?

Ja és ben curiós —i producte de qui sap quina extrapolació ideològica o de quin orgull i quines vanitats— que cada ciutat d'alguna importància es trobe com qui diu obligada a construir, a còpia d'abundantíssims milions, el seu propi museu d'art contemporani. Com si fóra una expressió imprescindible de cultura pública i de modernitat. Com si haguérem de posseir també auditoris de música contemporània, teatres de dramaturgia contemporània o, en l'extrem grotesc, biblioteques de literatura contemporània. I no importa mai ni el cost de la construcció del sumptuós contenidor, ni el preu de compra del contingut (generalment escàs i en gran part irrellevant: la realitat no dona per omplir tants museus), ni el pressupost del manteniment anual en relació amb l'ús i la utilitat pública. És més curiós encara, és escandalós, que l'administració pública sempre que vol troba diners abundants per aquest art i els seus esplèndids museus (l'últim, per ara, és la sucursal del Guggenheim a Bilbao: 23.000 milions en moneda legal), i tan rarament en troba, de manera adequada i condigna, per a tota la resta del patrimoni artístic. Sovint podrien afegir alguna sala més als museus ja existents, per instal·lar dignament les poques obres “contemporànies” disponibles. Però no ho fan. Per pura vanitat i per desordre profund de les idees, no per cap altra raó.